

Reactie van de G4 op voorstel tot wetwijziging ter invoering van een vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het beroepsonderwijs

14 september 2015

De G4 onderschrijft de doelstelling van de wetwijziging dat 'ter vermindering van de uitval en het bevorderen van een goede doorstroom bij de overstap van het voortgezet onderwijs naar het beroepsonderwijs het wenselijk is onder meer een landelijke aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het beroepsonderwijs in te voeren'. De G4 staan dan ook positief tegenover het voorstel tot een wetwijziging waarmee jongeren die zich voor 1 april aanmelden bij een beroepsopleiding recht hebben op toelating. Tegelijkertijd vraagt de G4 op een aantal punten het voorstel tot wetwijziging nog aan te passen of aan te scherpen.

1. Rol van leerplicht en verwijzing leerplichtwet

De G4 ziet graag in de memorie van toelichting een duidelijkere verwijzing naar de rol van leerplicht en RMC, en naar de leerplichtwet.

2. Rol van de ouders bij de aanmelding bij het beroepsonderwijs (artikel 8.0.1, lid 1)

In artikel 8.0.1, lid 1 wordt de deelnemer erop gewezen zich in te schrijven voor een beroepsopleiding die bij de desbetreffende instelling start bij aanvang van het studiejaar. De G4 mist hierin de rol van de ouders van leerplichtige jongeren en ziet graag een vermelding van de rol van de ouders van leerplichtige jongeren alsook een verwijzing naar de leerplichtwet.

3. Communicatie naar de jongeren over toelatingsrecht

De G4 ziet graag in de wettekst opgenomen dat het voortgezet onderwijs verantwoordelijk is voor tijdige en goede informatie aan leerlingen over het aanmelden bij een opleiding in het beroepsonderwijs en de bijhorende termijnen en rechten.

4. Toelatingsbeleid (artikel 8.1.1.c)

In artikel 8.1.1.c., lid 4 wordt gesteld dat het bevoegd gezag uiterlijk 1 februari het toelatingsbeleid vast en beschikbaar stelt. Onderdeel van het toelatingsbeleid kunnen beperkingen zijn voor toelating bij opleidingen die een gelimiteerd aantal plekken beschikbaar stellen of opleidingen die aanvullende eisen stellen voor toelating (artikel 8.2.2a). Graag ziet de G4 opgenomen in artikel 8.1.1.c dat de informatie over de beschikbare opleidingscapaciteit is opgenomen in het toelatingsbeleid. Tevens ziet de G4 in artikel 8.1.1.c graag opgenomen dat de opleidingscapaciteit niet geldt voor BBL studenten met een leerwerkbaan.

5. Proces van inschrijving onderdeel van toelatingsbeleid

De memorie van toelichting vermeldt dat de 1 april-aanmelddatum de mbo-instellingen de mogelijkheid geeft om vroegtijdig te weten hoeveel studenten welke opleiding willen volgen en om hierop hun (beheersmatige en administratieve) processen in te richten. Tevens geeft het studenten de tijd om tussentijds, voor aanvang van het studiejaar, zo nodig nog voor een andere, beter passende opleiding te kiezen. De G4 zien graag vermeld dat het proces (van aanmelding op 1 april tot inschrijving) onderdeel is van het toelatingsbeleid dat op 1 februari beschikbaar wordt gesteld. Het proces dient dusdanig te zijn ingericht dat een student bij afwijzing voldoende tijd heeft om zich in te schrijven bij een passende alternatieve opleiding.

6. Loopbaanactiviteiten en studiekeuzeondersteuning (memorie van toelichting, werking van het toelatingsrecht, pag. 18)

Een belangrijke reden voor uitval in het beroepsonderwijs is een 'verkeerde' studiekeuze. De G4 onderstreept om die reden het belang van LOB-activiteiten en studiekeuzeondersteuning voorafgaand aan de overstap ter voorbereiding op de studiekeuze. De G4 zien graag in het voorstel tot wijziging wet op het voortgezet onderwijs (artikel II) een artikel dat leerlingen in het voortgezet onderwijs recht hebben op studiekeuzeondersteuning.

7. Aanwijzen rechtspersoon bij algemene maatregel van bestuur (memorie van toelichting, 2.1.2. gegevensuitwisseling)

Om het proces van de overstap nauwgezet te volgen bevat het wetsvoorstel de plicht tot uitwisseling van gegevens tussen vo-scholen, mbo-instellingen en gemeenten over de aanmelding van jongeren die overstappen naar het mbo. Om deze uitwisseling van de gegevens in de praktijk te organiseren wordt in de memorie van toelichting voorgesteld hiertoe een rechtspersoon aan te wijzen. In veel RMC regio's wordt inmiddels gebruik gemaakt van een regionaal ICT systeem. De G4 zien graag in de memorie van toelichting opgenomen dat bij het aanwijzen van een rechtspersoon logischerwijs wordt aangesloten bij de werkwijze die in de praktijk wordt gehanteerd.

8. Procedure bij niet naleven toelatingsrecht

In het voorstel tot wetswijziging is geen artikel opgenomen over de procedure die gevolgd dient te worden indien het toelatingsrecht niet wordt nageleefd bij inschrijving voor 1 april. De G4 zien graag een artikel met uitwerking van deze procedure en zien hierin een expliciete rol voor de inspectie van het onderwijs.

9. Jongeren die risico lopen in de overstap naar het beroepsonderwijs

De G4 ervaren jaarlijks dat een groep jongeren problemen ondervindt bij de overstap van het voortgezet onderwijs naar het beroepsonderwijs. Dat geldt in het bijzonder voor jongeren met meervoudige problematiek. Het recht op toelating is voor deze groep mogelijk een oplossing. Om te zorgen dat deze jongeren de goede begeleiding ontvangen in het beroepsonderwijs (om uitval in het eerste studiejaar te voorkomen) pleiten de G4 voor het verplicht stellen van een warme overdracht voor jongeren die in het voortgezet onderwijs extra begeleiding hebben ontvangen. Tevens is (indien van toepassing) betrokkenheid van hulpverleningspartners bij de overdracht aan te bevelen voor een doorgaande zorglijn.

10. Jongeren voor wie passend onderwijs niet beschikbaar is in het mbo

De G4 erkent dat het niet voor iedere jongere mogelijk is om passend onderwijs te organiseren binnen de reguliere beroepsopleidingen. De omstandigheden kunnen ertoe leiden dat regulier onderwijs (tijdelijk) niet haalbaar is, ondanks een tijdige aanmelding en het recht op toelating. In deze uitzonderlijke gevallen zien de G4 graag een richtlijn waarbij vo, mbo en gemeente gezamenlijke criteria vaststellen dat voor een jongere tot 23 jaar passend onderwijs (tijdelijk) niet mogelijk is. Tevens zien de G4 graag vastgelegd dat het onderwijs in dat geval een advies afgeeft voor een passend vervolgtraject, waarin het duidelijk is wie verantwoordelijk is voor het aanbieden en het financieren van het vervolgtraject.

11. Studievoortgangsgesprek en beëindiging van de inschrijving

Doelstelling van deze wetswijziging is 'het verminderen van de uitval'. De G4 constateert echter dat er geen directe voorstellen voor wetswijziging zijn gedaan gericht op het voorkomen van uitval. In de memorie van toelichting wordt wel ingegaan op het studievoortgangsgesprek en beëindiging van de inschrijving (pag. 21). Volgens de memorie van toelichting heeft iedere student tijdens het eerste jaar na inschrijving een studievoortgangsgesprek. Dit is niet opgenomen als wetswijziging (wijziging van artikel 8.1.3 mist). De G4 ziet dit graag opgenomen als wetswijziging. Studieloopbaanbegeleiding is een belangrijk instrument om uitval te voorkomen en zou verplicht onderdeel moeten zijn.

12. Beëindiging van de inschrijving

Indien ondanks de geboden begeleiding een student de studie niet kan voortzetten, dan is het van belang dat een student wordt begeleid naar een vervolgtraject. De meest gewenste optie is een inschrijving bij een andere opleiding, of indien dat niet mogelijk is een onderwijsaanbod ter overbrugging. Binnen de G4 wordt ervaren dat tussentijdse inschrijving vrijwel niet mogelijk is en pleit ervoor om het recht op tussentijdse instroming wettelijk vast te leggen. Indien een vervolgopleiding niet tot de mogelijkheden behoort, dan verwijzen we naar opmerking 8, de G4 ziet graag een richtlijn waarbij vo, mbo en gemeente gezamenlijke criteria vaststellen of voor een jongere tot 23 jaar (tijdelijk) passend onderwijs niet mogelijk is.